

Et planlagt ønskebarn!

Bordingegnens Friluftsbad fylder 50 år

Af Kurt Frost, Lokalhistorisk Arkiv

Sognerådet for Bording kommune drøftede i sidste halvdel af 1960'erne muligheden for at etablere et friluftsbad i Bording, hvilket der i befolkningen var ønske om. Nabokommunerne Ikast og Engesvang havde friluftsbade, så både børn og voksne fra Bording måtte køre til én af disse byer for at svømme. Desværre rakte kommunens midler ikke til at gennemføre et sådant projekt.

Den 1. april 1970 blev både Engesvang og Bording en del af Ikast storkommune, hvilket åbnede en ny mulighed for at få etableret et friluftsbad i Bording.

Trafikekspedient ved Bording station, Steen Vinther tog derfor kontakt til formanden for Bording forsamlingshus, Ejner Frandsen og fik aftalt, at der vederlagsfrit kunne afholdes et borgermøde om etablering af et friluftsbad. Mødet i forsamlingshuset blev annonceret i Ikast Avis, og den 18. juni 1970 blev der afholdt et borgermøde, hvortil der kom 125 deltagere. Det fortæller noget om den interesse og opbakning, som projektet havde fra begyndelsen.

Mødet førte til nedsættelse af et arbejdsudvalg med følgende 11 medlemmer: Ole Andersen, Gerda Bornebusch, Ejner Frandsen, Poul Ivan Jonassen (kasserer), Kristian Hansen, Kurt Jørgensen (formand), Knud Munk Nielsen, Poul E. Pedersen, Lis Petersen, Evald Asp Sørensen (sekretær) og Steen Vinther. Man søgte at samle arbejdsudvalget af ungdom og lidt ældre fra både by og opland.

Udvalgets medlemmer besluttede at dele sig i mindre grupper og besøge andre friluftsbade for at indhente oplysninger og inspiration. Den 24. juli kunne udvalget så sende en anmodning om et møde med Ikast kommunes økonomiudvalg. Anmodningen blev vedlagt en beskrivelse af projektet, hvori det hedder: ”Formålet med at bygge et svømmebad i Bording er dobbelt. Der er et rekreativt formål, idet badet kan blive et sted, hvor borgerne kan tilbringe deres fritid og nyde svømningens glæder, uden at skulle køre langt til gode bademuligheder. Desuden ved vi jo, at Ikast svømmebad er overbelagt. Et andet vigtigt formål er at få lært borgerne (specielt børnene) at svømme”.

Beskrivelsen af projektet omhandlede forslag til placering enten tæt ved skolen eller ved området, hvor den nuværende Bording Hal er bygget. Desuden et forslag til et stort svømmebassin på 12,5 x 25 meter med udspringsvipper, et undervisningsbassin på 12,5 x 6 meter, et soppebassin, samt bygning med omklædningsrum og cafeteria. Endelig var der forslag vedrørende økonomien i hele projektet.

Den 5. august mødtes udvalget med kommunens økonomiudvalg, der var velvillig indstillet over for etablering af et friluftsbad i Bording. Den 10. august gav kommunalbestyrelsen grønt lys for at arbejde videre med projektet, dog med den tilføjelse, at badet skulle etableres gældfrit.

Indsamling af penge

På den baggrund blev der den 20. august holdt et møde med de forskellige foreninger i Bording. De fremmødte var positive og tilsagde udvalget fuld opbakning til projektet. Udvalget besluttede at der i første omgang skulle skaffes penge på følgende måde:

Kontant bidrag fra foreningerne i Bording.

Kontant bidrag fra pengeinstitutterne.

Annoncetegning i en avis, der blev udsendt den 27. oktober.

Husindsamling i Bording den 31. oktober.

Der blev ophængt et ”krone barometer” på Tekstilhuset på hjørne af Bredgade og Borgergade, så folk kunne følge med i, hvor meget der blev indsamlet i friluftsbadet.

Tegning af annoncer i annonceavisen for Bordingegnens Friluftsbad blev lagt i hænderne på Poul Erik Pedersen og Steen Vinter, og den udkom den 27. oktober. Her kunne man læse, at avisen havde givet et overskud på 104.150. Dertil kom tilskud fra pengeinstitutter og foreninger, således at der nu var indsamlet 136.145, 27 kr.

Mandag den 2. november var der i Herning Folkeblad en reportage fra husindsamlingen i Bording. 60 indsamlere besøgte omkring 1.000 husstande i Bording by og i oplandet. FDF Tambour korps medvirkede sammen med kjolefabrikken Dea-Design, husmoderforeningerne, Bording Håndværker- og Borgerforening samt flere andre til at det blev en festlig lørdag, der i runde tal gav 60.000 kr. til friluftsbadet.

Dermed havde udvalgets anstrengelser resulteret i indsamlingen af 200.000 kr., og da kommunen havde givet tilsagn om at doble op, var der nu 400.000 kr. i kassen.

Ved siden af arbejdet med indsamlingen fik udvalget også tid til at udarbejde vedtægter for den selvejende institution Bordingegnens Friluftsbad. Disse vedtægter blev godkendt og underskrevet af Ikast kommunalbestyrelse den 22. september 1970.

Projektbeskrivelse og licitation

Repræsentanter fra kommunalbestyrelsen mødtes med udvalget den 8. oktober for at fastslå, hvor friluftsbadet skulle placeres. Det blev tæt ved skolen og nabo til alderdomshjemmet ”Solhjem” på Borgergade.

Udvalget delte sig nu i et økonomisk udvalg og et teknisk udvalg. Sidstnævnte fik bemyndigelse til at bede ingeniør Henning Svendsen, Herning om at udarbejde et skitseprojekt. Og i februar 1971 forelå der en omfattende beskrivelse med diverse betingelser for hele projektet.

Den 26. februar 1971 blev der afholdt licitation på Bording Hotel med følgende resultat:

Jordarbejde: entreprenør Richard Lysgaard, Bording.

Kloak, murerarbejde, støbning af bassiner: Henry Henriksen, Ikast

Glasfiber: K. A. Winter, Tindbæk

Filteranlæg: Akvadan a/s, Aarhus

Rørarbejde, vand og sanitet: smedemester Arne Østergaard, Bording

Varme: A. C. Laugesen, Ikast

Tømrerarbejde: M. Muurholm, Bording

Snedkerarbejde: Erik Larsen, Hestlund

Glas: Kristian Kristensen, Ikast

Malerarbejde: Svend Aa. Laumann, Bording

El: Aksel Larsen, Engesvang

Rørisolering: Lars Vestertoft, Ikast.

Dertil kommer arbejdet med indhegning, anlæggelse af fliser og grønt område i forbindelse med friluftsbadet. Udgifterne til hele etableringen beløber sig således anslået til i alt 900.000 kroner.

Kommunen vedtog den 15. marts at yde kommunegaranti for et lån på forskellen mellem etableringsudgiften og den indsamlede egenkapital inklusiv kommunens kontante etableringsstilskud. Kommunen betingede sig, at der i de følgende 5 år sikres en driftsindtægt ved reklamer eller lignende på mindst 10.000 kr. årligt.

Opførelsen af friluftsbadet forløb planmæssigt, og som skik er, blev der også afholdt rejsegilde for samtlige håndværkere. Det blev en fest i FDF-huset med doneret forplejning, underholdning, musik og gamle håndværkersange. Et rejsegilde mange håndværkere langt senere stadig mindedes.

Friluftsbadet åbner

Den 15. maj 1972 annoncerede Bording Svømmeklub i Ikast Avis med motionssvømning for de morgenfriske fra klokken 6-8 på ugens første 5 hverdage. Desuden ville der blive oprettet hold for børn og voksne til svømmeundervisning. Kontingent for børn 12,50 kr. pr. måned og for voksne 25,00 kr. pr. måned.

Svømmebadets arbejdsgruppe besluttede, at den nye svømmeklub først skulle betale leje af brugen af svømmebadet, når klubben blev økonomisk velfunderet.

Mandag den 19. maj kunne man i Ikast Avis se en annonce med indbydelse til indvielse af Bordingegnens Friluftsbad søndag den 28. maj kl. 18.30 i skolens festsal. Indvielsesfesten bød på spisning, revy, sang og musik og Peder Sørensens orkester spillede op til dans.

I tiden op til indvielsen blev der solgt en stor, rund lodseddel, hvor hovedgevinsten var en Siemens opvaskemaskine. Desuden var der 2 rejser til Mallorca med Tjæreborgrejser til en værdi af 1.400,- kr. pr. rejse.

Arbejdsudvalget kunne hermed afslutte deres anstrengelser med at realisere et friluftsbad, og den 25. maj blev der valgt følgende til en ny bestyrelse: J.C. Henriksen; K.E. Christensen; Sv, Kjærgaard; G. Bornebusch og L. Birkmose.

De følgende år

Bestyrelsens opgaver var flere: Ansættelse af en bademester; ansættelse af et par livreddere hver sæson, da der hele tiden skulle være opsyn, var bassinerne, når svømmebadet var åbent; ansvar for den daglige drift, herunder salg i kiosken; vedligeholdelse af svømmebadet m.m. Desuden var bestyrelsen ansvarlig for svømmebadets økonomi.

Allerede den 16. august 1972 modtog bestyrelsen en klage fra en beboer på Borgergade. Klagen gik ud på forstyrrende støj fra svømmebadets vipper, samt støj fra de mange knallerter og biler, der nu kørte til og fra svømmebadet. Klagen blev fulgt op af en underskriftsindsamling med 72 underskrifter af folk primært omkring Borgergade, der følte sig generet af de bumpende lyde fra svømmebadets vipper. Bestyrelsen svarer, at de vil se på, hvad der kan gøres ved støjen fra vipperne. Den 18. juni 1973 sender en gruppe beboere fra Borgergade så en klage til Ikast kommune over støjen fra vipperne. Hverken bestyrelsens protokol eller andet skriftligt materiale fortæller, hvordan man fik løst problemet.

Af bestyrelsens protokol 1974 fremgår det, at svømmebadet åbner den 10. maj og lukker den 8. september. Svend Jeppesen, Lærkevej, Bording ansættes i perioden som bademester og Solveig Jeppesen skal bestyre kiosk og cafeteria. Løn 35.000,- kr. Desuden ansættes Karsten Kristiansen, Aalborg som livredder. Løn 3.500,- kr. pr. måned for 8 timer pr. dag i ugens første 5 dage. Samme år indgik bestyrelsen en aftale på 10.000,- kr. med Bording Svømmeklub om leje af svømmebadet.

Desuden giver kommunen omkring 50.000,- kr. for skolebadning. På trods af salg af billetter og årskort kniber det med at få økonomien til at hænge sammen, hvilket kommunen påtaler.

De følgende år har bestyrelsen til stadighed arbejde med vedligeholdelse af svømmebadet, nyanskaffelser og især en vanskelig økonomi. Det er måske også én af årsagerne til, at der ofte er udskiftning i bestyrelsen ved den årlige generalforsamling

Ved etablering af svømmebadet stillede kommunen et stykke af skolens sportsplads til rådighed. I 1979 anmoder kommunen om tilbagekøbing af svømmebadets jord, hvilket sker.

Kommunen tager over

I 1994 forhandler Ikast kommunes byråd så om overtagelse af Bordingegnens Friluftsbad. Den tidligere formand for friluftsbadet, Carsten Birkkjær mener dog, det vil være en fordel at beholde svømmebadet som en selvejende institution, og at kommunen hvert år giver ”en pose penge” til driften. Med en kommunal overtagelse af svømmebadet følger også en frygt for, at kommunen en dag vælger at lukke badet, da der er friluftsbad i Engesvang og stort svømmebad i Ikast.

I 1995 må bestyrelsen acceptere, at kommunen overtager friluftsbadet, men på det tidspunkt betaler kommunen også 9 tiendedele af den årlige drift. I 1996 renoveres svømmebadet for 1½ million kroner, hvilket den tidligere bestyrelse for den nu nedlagte selvejende institution ikke havde haft mulighed for at gennemføre.

Frem til kommunesammenlægningen pr. 1. januar 2007 drives friluftsbadet i Bording nu af kommunen. Men med ændringen til Ikast-Brande kommune opstår spørgsmålet, hvor mange svømme- og friluftsbade den nye kommune skal drive, da det økonomisk set er en stor udgiftspost.

Selvejende institution igen

Ved et politisk forlig i 2010 lukker kommunen friluftsbadet i Engesvang, mens der skabes mulighed for en lokal overtagelse i Bording. Det projekt stod Hanne Lindberg så i spidsen for. For at gennemskue den fremtidige økonomi henvendte hun sig til Lokalrådet, hvor hun fik stor hjælp af Jakob Lauridsen. Friluftsbadet bliver købt for 1 krone og der blev aftalt et årligt kommunalt tilskud, hvilket nu er på godt 300.000,- kr. I forbindelse med overtagelsen blev det besluttet at nedlægge det dybe bassin med vippen, da man derved sparede en stor udgiftspost.

Bording Friluftsbad er igen en selvejende institution, som ledes af en bestyrelse bestående af Hanne Lindberg, Pia Hald og Ole Nørbjerg. Til driften er knyttet omkring 35 frivillige personer inklusiv en livredder, da der ikke er økonomi til lønninger. Pia Hald, der er bestyrelsens formand, oplyser dog, at der er brug for flere frivillige til at dække åbningstiderne i sommersæsonen.

På hjemmesiden ’Bordingfriluftsbad.dk’ kan man læse om mål og visioner for friluftsbadet: ”At drive friluftsbadet så professionelt som muligt med frivillig arbejdskraft. At vi holder badet rent og pænt, så alle synes det er rart at være der og kunderne kommer igen. At kunne drifte badet med overskud i tilpas størrelse, så vi kan ’svare hver vores’. At være et aktiv for byen og at vi har plads til forskellige aktiviteter i og oven vande”. Desuden er der på hjemmesiden en række andre oplysning om badet, herunder også åbningstider.

De ildsjæle, der for 50 år siden realiserede en vision for et friluftsbad i Bording, kan i dag glæde sig over, at friluftsbadet stadig er en realitet og se frem til jubilæet i 2022.